

Dato 01-02-2021

Søren Rynkeby Lemming

Tel. +4529608388

SOERKD@rm.dk

1-30-74-4-21

Side 1

Status fra Psykiatrien i 2020

Den 27. januar 2021 godkendte regionsrådet forslaget til en ny afrapporteringsstruktur fra Psykiatrien. Afrapporteringsstrukturen indebærer, at Psykiatrien hvert år i 1. kvartal fremlægger en status på det foregående år samt en plan for det kommende år.

Status på det foregående år i følgende notat tager sit afsæt i Psykiatriens strategiske indsatsområder frem mod 2024. På mødet i regionsrådet den 29. april 2020 blev det godkendt, at arbejdet med Psykiatriens årsplansspor i 2020 i modsætning til tidligere år i højere grad vil være baseret på langsigtede mål, men med kortsigtede milepæle med udgangspunkt i Psykiatriens strategiske indsatsområder frem mod 2024 - se bilag for de strategiske indsatsområder samt indikatorer.

Psykiatrien har dermed i arbejdet med Psykiatriens strategiske indsatsområder frem mod 2024 haft fokus på at have færre og samtidig kortere og mere intensive projekter. Dette for at sikre at organisationen kan følge med, samtidig med at Psykiatrien kan leve op til de politiske mål og ambitioner. Arbejdet har endvidere taget udgangspunkt i at sikre en tydelig kobling til dels Psykiatriplanen fra 2017 samt sundheds- og hospitalsplanen for Region Midtjylland.

I status på det foregående år vil der ydermere indgå en status indeholdende elementer fra opfølgningen på succeskriterier for udmøntningen af 50 mio. kr. til Psykiatrien, da denne jf. den nye afrapporteringsstruktur fremadrettet udgår. Vedlagte notat beskriver således;

- Overordnede temaer for 2020, herunder coronapandemiens indvirkning på Psykiatrien i 2020, den aktuelle lægesituation i Psykiatrien større opgaver på anlægsområdet.
- Psykiatriens væsentligste indsatser i det foregående år med udgangspunkt i Psykiatriens strategiske indsatsområder frem mod 2024.
- Løbende nedslag på relevante elementer fra succeskriterierne for udmøntningen af 50 mio. kr. til Psykiatrien

Coronapandemiens indvirkning på Psykiatrien

I 2020 har Psykiatrien ligesom andre hospitaler været udfordret af Coronapandemien. I foråret har en del psykiatriske patienter pga. Coronapandemien ikke søgt behandling, hvilket ses i et markant lavere antal henvisninger. Dette har medført, at vi i efteråret har set en høj overbelægning samt begyndende udfordringer med at overholde udrednings- og behandlingsgarantien, da Psykiatrien fra august fik markant flere henvisninger. Det bemærkes i den forbindelse, at udrednings- og behandlingsretten var suspenderet frem til 1. september, men at Psykiatrien i hele perioden har ageret, som om den stadig var gældende. Ydermere har patienterne været mere syge, når de indlægges, hvilket har øget risikoen for tvang. Data vedrørende henvisninger, belægning, udrednings- og behandlingsretten og tvang fremgår af bilag 1.

Foruden de patientnære implikationer af Coronapandemien, har det derudover også haft indvirkning for personalet, der foruden en stor opgavemængde særligt i efteråret har måttet se en række introduktionsforløb og kurser blive aflyst pga. restriktionerne. Ydermere har udviklingsarbejdet i 2020 været begrænset af Coronapandemien, hvilket har udskudt en række af de indsatser, som Psykiatrien ville arbejde med i 2020. Det forventes, at Coronapandemien fortsat vil have indvirkning på sundhedsvæsnets i 2021, hvorfor Psykiatrien særligt vil være optaget af at få implementeret en række af de indsatser, der er sat i gang i det foregående år.

På baggrund af nedlukningen i foråret og de mange ændrede vilkår under Coronapandemien har Psykiatrien draget erfaringer på mange forskellige områder. Der er blandt andet blevet arbejdet med ændring og effektivisering af arbejdsgange, herunder afbureaukratisering af beslutningsgange og møder. Derudover har Psykiatrien draget erfaringer med den øgede anvendelse af video i behandlingen af patienter med psykiske lidelser. Endelig har Psykiatrien fået yderligere erfaring og viden i forhold til hygiejne og somatik.

Lægesituationen

Psykiatrien i Region Midtjylland er udfordret af den aktuelle lægesituation, hvor der pågår et stort arbejde med at skabe en mere robust lægedækning samt en mere bæredygtig psykiatri, hvor de retter kompetencer på tværs af faggrupper anvendes mest hensigtsmæssigt.

Lægedækningen og især speciallægedækningen har gennem længere tid været en højt prioriteret udfordring i Psykiatrien. Lægedækningen kan gøre de enkelte afdelinger sårbare i forbindelse med forskellige situationer, hvor lægekapaciteten reduceres. Særligt Regionspsykiatrien Vest har for nuværende en akut mangel på speciallæger – men oplevelsen af sårbarhed i forhold til lægebemanding gælder alle de psykiatriske afdelinger. Det forventes, at der i stort set alle Psykiatriens afdelinger fortsat vil være vakante lægestillinger flere år frem.

På baggrund af dette er arbejdet med at etablere en mere robust lægedækning intensiveret. For at imødegå udfordringerne er der med udgangspunkt i de afsatte midler fra finanslov 2020 iværksat en række indsatser:

- Omstrukturering og opgaveafloadning i Regionspsykiatrien Vest
- Rekruttering af flere udenlandske speciallæger til Psykiatrien
- Fælles introduktion for yngre læger på tværs af afdelinger
- Forbedring af Introduktionsuddannelse og Hoveduddannelsesforløb via udvikling af et standardiseret uddannelsesprogram
- Centralisering af ansættelsesprocessen for læger i Psykiatrien

Næste skridt i processen er at fokusere langsigtet på personalesituationen i Psykiatrien. Dette skal ske gennem:

- Rekruttering af andre faggrupper
- Initiativer i Årsplanen for at skabe en attraktiv arbejdsplads

- Fokus på tværfaglighed i organisationen, herunder styrket involvering og opgaveglidning

Anlægsområdet i Psykiatrien:

Anlægsområdet har i 2020 haft mange opgaver, hvor særligt Psykiatriens udflytning til Gødstrup har optaget mange medarbejdere. Inden sommerferien 2020 modtog Psykiatrien det færdige byggeri, hvorefter forventningen er indflytning i 3. kvartal 2021. Det forberedende arbejde, der skal sikre en god forberedelse og flytning, er allerede i gang, men vil blive intensiveret i takt med, at vi nærmer os udflytningsdatoen.

Udover udflytningen til Gødstrup står Psykiatrien også over for at skulle realisere projektet 'Ny Psykiatri i Viborg' med regionsrådets godkendelse af Investeringsplan 2021-2029 til Helhedsplan for Sønderøparken med en samlet bevilling på 550 mio. kr. i årene 2021-2026. Herudover har Psykiatrien en række større anlægsprojekter de kommende år, heriblandt nyt sengeafsnit i Horsens, nyt retspsykiatrisk afsnit i Skejby samt ambulatorium i Randers.

Regionsrådet godkendte i oktober 2020 en projektbevilling for 2021, hvor der er blandt andet afsat midler til en intern projektorganisation til realiseringen af Ny psykiatri i Viborg. Psykiatrien vil på den baggrund i 2021 etablere en projektorganisation, der skal skabe en robust anlægsorganisation, der kan udnytte de samlede ressourcer bedst muligt og sikre udnyttelse af den viden og de kompetencer, der er opsamlet i Gødstrup og Skejby samtidig med, at Psykiatrien kan udbygge med de nødvendige byggefaglige eller processuelle specialister.

Indsatsområde: Øget inddragelse og samarbejde med patienter og pårørende

I Psykiatrien er der stort fokus på, hvordan vi kan øge inddragelsen og samarbejdet med patienter og pårørende. Helt generelt har patienter og pårørende været inviteret ind i arbejdet med de strategiske indsatsområder og har været med til at pege på, hvilke indsatsområder Psykiatrien særligt bør have fremadrettet. I regi af det strategiske indsatsområde for 'øget inddragelse og samarbejde med patienter og pårørende', har man i 2020 særligt haft fokus på:

- Implementering af anbefalingerne fra Psykiatriens Patient- og pårørendepanel, så disse indsatser kommer ud at leve i afdelingerne. Medlemmer af Panelet har været inviteret på besøg i de fleste afdelinger for at formidle, hvad baggrunden for anbefalingerne er, og hvordan man kan samarbejde med patienterne på en god måde. Tilbagemeldingerne fra afdelingerne har været positive med ønsker om flere besøg af samme slags. Lige nu har corona dog sat besøgene på pause.
- Tre afdelinger har i 2020 spurgt deres egne patienter om, hvordan de oplever at blive indlagt, hvilket har givet en ny, øget opmærksomhed på modtagelsen af førstegangsendlagte. I 2021 vil dette forbedringsfokus på førstegangsendlagte blive udvidet til flere afdelinger i Psykiatrien

I efteråret 2020 blev det besluttet, at Psykiatriens patient- og pårørendepanel, der startede i 2018, fortsætter fremadrettet. For at styrke de pårørendes stemme i panelet er antallet af pårørende opjusteret fra tre til fem. I efteråret er der derfor rekrutteret nye patienter og pårørende til panelet, der nu er fuldtalligt og består af ti patienter og fem pårørende. Panelet mødes sædvanligvis seks gange om året. Grundet Coronapandemien blev panelets møde i januar udskudt. De nye medlemmer mødtes i stedet virtuelt med Psykiatriens sygeplejefaglige direktør, hvor de fik en introduktion til psykiatrien og panelets arbejde.

I 2021 igangsættes et nyt udviklingsarbejde om forbedret samarbejdet med pårørende. Det vil blandt andet betyde, at indkaldelsesbrevene skal indeholde en mere klar invitation til at tage pårørende med til samtalerne.

Indsatsområde: Bedre sammenhængende patientforløb (sekundær sektor)

I regi af det strategiske indsatsområde for 'bedre sammenhængende patientforløb (sekundær sektor)', har Psykiatrien i 2020 haft et særligt fokus på følgende indsatser:

- Udvikling af koncept for patientstyret ambulante forløb der skal sikre, at udvalgte patienter i nogle perioder har høj grad af mulighed for at præge deres eget patientforløb. Der er allerede gode erfaringer med patientstyrede ambulante forløb – til forskellige målgrupper - på tværs af flere afdelinger i Psykiatrien. Konceptet er derfor tænkt som et supplerende tilbud til de patienter, der passer i målgruppebeskrivelsen.
- Danske Regioner har udviklet 5 forløbsbeskrivelser for indlæggelsesforløb i Psykiatrien, der skal sikre, at patienten tilbydes en ensartet behandling af høj faglig kvalitet. Implementering af forløbsbeskrivelserne er påbegyndt i 2020, og de forventes at være fuldt integreret i behandlingen af indlagte patienter i Psykiatrien i løbet af 2021.

Indsatsområde: Behandling af høj kvalitet til de sværest syge

Efter 2 år med markante fald i antallet af patienter, som bæltefikseres, er der sket en stigning i 2020. Stigningen i 2020 fordeler sig på flere afdelinger i Psykiatrien og i somatikken. 2020 var sidste år i partnerskabet om nedbringelse af tvang mellem Sundheds- og ældreministeriet og regionerne, hvor det var målet at halvere andelen af patienter som bæltefikseres. Dette mål var ydermere beskrevet som et succeskriterie for udmøntningen af 50 mio. kr. til Psykiatrien. Til trods for stigningen i 2020 er antallet af patienter, som fikseres, faldet med 33% siden baseline.

Indsatsområde: Det nære og sammenhængende sundhedsvæsen på tværs af psykiatri, kommuner og praksissektor

Det strategiske indsatsområde for "det nære og sammenhængende sundhedsvæsen på tværs af psykiatri, kommuner og praksissektor", har været særligt hårdt ramt af Coronapandemien. Flere af initiativerne under det strategiske indsatsområde er placeret i regi af Alliancen om den nære psykiatri og kommunerne, og har været afhængig af, at man har kunne mødes fysisk, hvilket ikke har været muligt. Der har dog i 2020 været arbejdet med nedenstående indsatser, som også forventes at have det strategiske indsatsområdes opmærksomhed i 2021:

- Udskrivningsaftaler og koordinationsplaner, hvor afdelingerne har arbejdet målrettet på at få lavet flere udskrivningsaftaler og koordinationsplaner. Fokus i år har været på andelen af udskrevne patienter med udskrivningsaftaler og koordinationsplaner, hvor målsætningen på 20 % er nået i 2020.
- Bostedsteams og selvskadeteams, som er under udvikling/afprøvning i afdelingerne, hvor midler fra Finanslov 2020 er afsat specifikt til dette.

Indsatsområde: Udvikling af hele Psykiatrien med afsæt i et stærkt AUH Psykiatrien

I forhold til en større faglig "*videreudvikling af AUH Psykiatrien og de højt specialiserede funktioner*" har Psykiatrien i 2020 haft fokus på at modne flere professorer og lektorer ved hjælp af:

- individuelt tilrettelagte talentspor for særligt dygtige forskere
- etableringen af et forskerforum for yngre læger med henblik på at levere sparring, mentortid samt at befordre et aktivt forskningsmiljø

Der arbejdes frem imod 2024 på at ansætte flere lektorer, hvilket var ét af succeskriterierne for udmøntningen af 50 mio. kr. til Psykiatrien. Ydermere pågår der aktuelt en proces ift. at etablere en ny forskningsstrategi for Psykiatrien. Dette gøres for at styrke psykiatriens brand og rekrutteringsmuligheder udadtil samt indskærpe, hvilke forskningskerneområder Psykiatrien ønsker at profilere internationalt. Hertil at skabe en forståelig og transparent forskningsstrategi over for patienter og pårørende – bl.a. ved at tage afsæt i, hvordan forskningen kan bidrage ind i de enkelte patientforløb og bringes til klinisk anvendelse.

I udviklingen af AUH Psykiatrien har der derudover været fokus på at opkvalificere de specialiserede funktioner ved;

- at afholde SCAN-kurser for at opkvalificere speciallæger til en bedre diagnosticering i henhold til ICD10/11 og derved løfte de specialiserede behandlingsfunktioner til gavn for patienterne. Dette var ét af succeskriterierne for udmøntningen af 50 mio. kr. til Psykiatrien
- at iværksætte pilotprojekter vedrørende generiske modeller ift. skizofreni og bipolare lidelser med henblik på at forbedre og effektivisere samarbejdet mellem behandling på hovedfunktion og regionsfunktion. Det forventes, at arbejdet med de generiske modeller vil kunne udbredes til de øvrige regionsfunktioner

Endelig har der været fokus på at etablere et samarbejde med Steno Diabetes Center Aarhus med henblik på at realisere psykiatriens visioner om at levere en styrket indsat målrettet psykiatriske patienter med somatiske lidelser samt at nedbringe overdødeligheden blandt personer med psykiske lidelser. Med afsæt i en indgået samarbejdsaftale har Psykiatrien og Steno Diabetes Center allerede identificeret samt iværksat tværgående initiativer vedrørende klinisk behandling, kompetenceoplæring samt forskning og udviklingsprojekter.

Indsatsområde: En god og attraktiv arbejdsplads - til gavn for borgerne

Med baggrund i en tildeling på 2 mio. kr. i årlige midler fra puljen på 50 mio. kr. til Psykiatrien er der blevet udviklet en strategi for rekruttering, kompetenceudvikling og fastholdelse i 2019. Der er i den forbindelse blevet identificeret og igangsat følgende syv tiltag:

- Deeskalering og fysisk træning, hvor der er udviklet tværfagligt introduktionskursus
- Udvikling og implementering af kompetencemodell for sygeplejersker
- Branding af psykiatrien ved at udarbejde tre mini-dokumentarer, som alle er blevet brugt i en række tiltag som f.eks. Skarpe Hjerner Varme Hjerter og stillingsopslag gennem 2020
- Afholdelse af temadag for funktionsledelser ift. implementeringsledelse med udgangspunkt i deeskalering og konflikthåndtering
- Afholdelse af lægefaglig dag i 2019
- Etablering af fagligt læringsnetværk med fokus på selvskade

- Temadage for sygeplejesker

Hovedparten af tiltagene er udviklet og gennemført. Derudover er der igangsat en række andre initiativer i 2020:

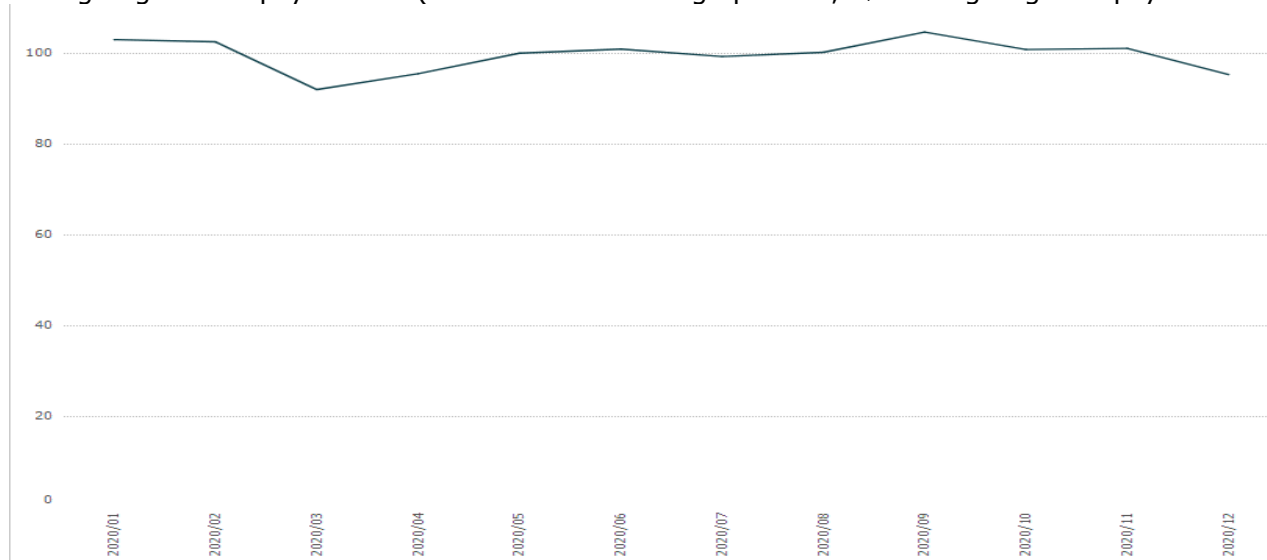
- Udarbejdelse af et overordnet koncept for modtagelse af alle nye medarbejdere, hvor alle nyansatte medarbejdere deltager på en fælles introduktionsdag samt at man inden ansættelsesstart får adgang til en app, hvori de kan orientere sig om deres nye arbejdsplads.
- Suppleringsuddannelse samt temadage for SOUS-assistenten
- Opjustering af e-læringsforløb, hvor der er udviklet et nyt koncept for udvikling og implementering af e-læringsforløb, der skal implementeres i 2021
- Forebyggelse af tvang, hvor der er udviklet et nyt e-læringsprogram som supplement til det nuværende kursus, hvor der er et særligt fokus på forebyggelsesperspektivet
- Specialuddannelse i psykiatrisk sygepleje hvor der udbydes ekstra pladser

Der er en række af indsatserne, der ikke blev gennemført som planlagt grundet Coronapandemien, men der er fundet alternative løsninger som bl.a. virtuelle temadage, hvor det har været muligt.

Bilag 1: Data vedrørende henvisninger, belægning, udrednings- og behandlingsretten og tvang

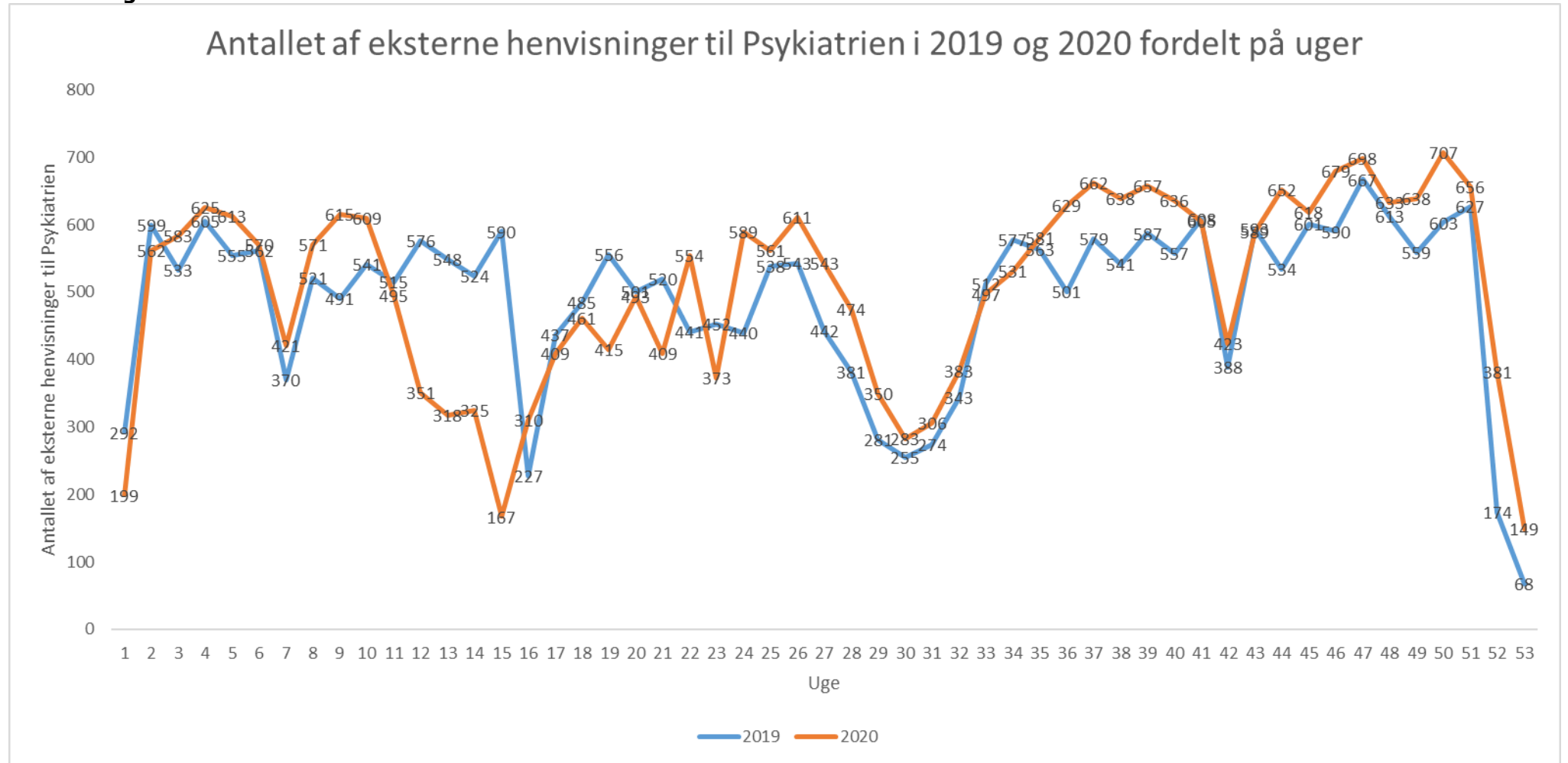
Belægning

Belægning i almenpsykiatrien (dvs. eksklusiv særlige pladser, børne- og ungdomspsykiatrien samt den specialiserede retspsykiatri)

Kilde: <http://biportal/#/site/RM/views/BelgningogBelastning/Tidsserie/THOJEP@onerm.dk/Belgningbelastningspsykiatrien?:iid=1>
(14.01.2021)

Henvisninger

Kilde: <http://bi-portal.onerm.dk/#/site/RM/views/PSYK-Henvisninger/Eksternehenvi-nsn-til-Psykiatrien>
Psyk/MADSJO@onerm.dk/HenvisningerPS?:iid=2 (14.01.2021.)

Udrednings- og behandlingsretten (UBR)

Patientrettighederne i forhold til udrednings- og behandlingsretten var suspenderet i perioden 23. marts-1. september 2020, men Psykiatrien har i videst muligt omfang ageret, som om rettighederne fortsat var gældende.

Den korrigerede udredningsret. (dvs. fraregnet en række udredningsplankoder)

	Jan. 20	Feb. 20	Mar. 20	Apr. 20	Maj. 20	Jun. 20	Jul. 20	Aug. 20	Sep. 20	Okt. 20	Nov. 20	Dec. 20
Psykiatrien i Region Midtjylland	86 %	89 %	88 %	86 %	89 %	90 %	90 %	83 %	89 %	87 %	87 %	86 %

Kilde: http://bi-portal.onerm.dk/#/site/RM/views/Analyseoverblikoverudredningsretten_0/Overblik?:iid=2 (14.01.2021)

Behandlingsgaranti:

	Jan. 20	Feb. 20	Mar. 20	Apr. 20	Maj. 20	Jun. 20	Jul. 20	Aug. 20	Sep. 20	Okt. 20	Nov. 20	Dec. 20
Psykiatrien i Region Midtjylland	79 %	84 %	87 %	82 %	86 %	87 %	86 %	71 %	82 %	80 %	81 %	79 %

Kilde: http://bi-portal.onerm.dk/#/site/RM/views/Analyseoverblikoverbehandlingsretten_0/Overblik?:iid=3 (14.01.2021.)

Antal patienter som bæltefikseres pr. år – fortløbende pr. måned, hele Region Midtjylland:

